

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ КРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

В умовах системної трансформації світової економіки помітно зростає роль теоретичного та методологічного обґрунтування управління фінансовою безпекою держави. За наявних глобалізаційних процесів та негативних наслідків світової фінансової кризи, актуальним стає зміцнення позицій України в міжнародному господарстві, подальше проведення перетворень у соціально-економічній сфері, реформування фінансової системи. Це включає розробку важелів ефективного управління фінансовою безпекою країни, які б сприяли своєчасному визначенню потенційних та подоланню реальних загроз фінансовій безпеці країни та прискоренню темпів економічного зростання.

Наукові дослідження управління фінансовою безпекою країни знайшли відображення в працях таких українських вчених, як О.І. Барановського, Б.В. Губського, Н.М. Внукової, М.М. Єрмошенко, Я.А. Жаліло, В.І. Мунтіяна, Г. Пастернак-Таранушенко, В.А. Предборського, О.О. Сльозко, А.І. Сухорукова та інших вчених, в яких розглянуто сутність, складові фінансової безпеки країни та базові засади її забезпечення.

Однак недостатньо висвітленими і дискусійними залишаються питання щодо розуміння управління фінансовою безпекою України в умовах фінансової кризи.

Згідно ряду наукових досліджень стверджується, що розвиток економіки відбувається циклічно. Кризи є його невід'ємною частиною, супроводжують всю історію людства і можуть розглядатися як загальноцивілізаційна закономірність. Це дає підставу вважати, що на фінансову безпеку кожної країни впливають кризи, які заздалегідь є прогнозованими та передбачуваними. А значить, дестабілізація фінансової безпеки країни в умовах фінансової кризи,

явище транспарентне та прогнозоване. Це є передумовою створення ефективної системи управління фінансовою безпекою країни в умовах фінансової кризи.

Визначено, що фінансова безпека являється основною складовою національної та економічної безпеки держави та управління фінансовою безпекою країни здійснюється на рівнях особистості, галузей та підприємств, регіональному, державному та міжнародному.

На основі огляду літературних джерел [1-12] і контент-аналізу конкретизовано сутність дефініції “криза”, що на відміну від існуючих, сформульована з позиції її впливу на рівень фінансової безпеки країни, що дало змогу обґрунтувати її як, стадія на етапі функціонуванні економічної системи, що проявляється через порушення системних зв’язків та неспроможність суб’єктів системи ефективно виконувати свої функції і супроводжується виходом фінансових параметрів економічних процесів за нормальні межі. Фінансовими параметрами у даному випадку є індикатори фінансової безпеки країни, “межі” - порогові значення індикаторів, які одночасно є ознаками загроз фінансовій безпеці країни. Під “нормальними межами” розуміємо такий стан, при якому забезпечуються прийнятні значення всіх, або майже всіх, індикаторів (при незначних відхиленнях від відповідних порогових значень).

Управління фінансовою безпекою країни є певним чином завжди антикризовим. Запропоновано розглядати антикризове управління, як систему управлінських заходів щодо діагностики, попередження, нейтралізації і подолання кризових явищ і їх чинників на всіх рівнях фінансової безпеки країни.

Шляхом реалізації відповідних етапів управління фінансовою безпекою держави в умовах фінансової кризи, і як наслідок, розробки довгострокових антикризових заходів (стратегії, концепції, програм), кризові ситуації можуть бути керованими.

Послідовність реалізації етапів управління фінансовою безпекою держави в умовах фінансової кризи наведений на рис. 1.

Рис. 1 Послідовність реалізації етапів управління фінансовою безпекою держави в умовах фінансової кризи

Розробка антикризових програм може здійснюватися з урахуванням світового досвіду і особливостей національної економіки.

Ефективне управління фінансовою безпекою країни є важливим завданням для багатьох країн. Це завдання стає пріоритетним перед загрозою фінансової кризи. Якщо країна знаходиться в зоні дії фінансової кризи, то така ситуація апріорі вказує на втрату фінансової безпеки в тій чи іншій мірі. Для відновлення фінансової безпеки необхідні відповідні умови. При цьому важливе місце посідає скоординована організаційна діяльність державних органів.

Література

1. Coping with crisis: The management of disasters, riots and terrorism / (Eds) U. Rosental, M.Charles, P. t'Hart. – Springfield: Charles C. Thomas, 1989.
2. Crisis, choice and change: Historical studies of political development / (Eds.) G.A. Almond, S.C. Flanagan, R.J. Mundt. – Boston: Little, Brown and company, 1973.
3. Crozier M. The bureaucratic phenomenon. – Chicago: University of Chicago Press, 1964.
4. Janis I., Mann L. Decision – making: A psychological analysis of conflict, choice and commitment. – New York: Free Press, 1974.
5. Семенченко А.І. Методологія стратегічного планування у сфері державного управління забезпеченням національної безпеки України: Монографія. – К.: НАДУ, 2008. – 425 с.
6. Міжнародна і національна безпека: Короткий словник термінів / Уклад.: Г.П.Ситник, В.Ю.Богданович, М.Ф.Єжєєв; За заг.ред. Г.П.Ситника. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 86 с.
7. Корнілов І.Є., Сотникова К.В. Кризові явища та проблеми національної безпеки в контексті загальних положень соціосинергетики. // Стратег.панорама. – 2007. – №1. – с. 75-80.
8. Политический энциклопедический словарь. – М., 1993. – 431 с.
9. Герасименко Н. Антикризисное управление: информационно-аналитические системы поддержки принятия решений. // Проблемы теории и практики. – 2007. – №3. – с. 68-78.
10. Монтес М.Ф., Попов В.В. ” Азиатский вирус ” или ” Голландская болезнь”? Теория и история валютных кризисов в России и других странах. / Пер. с англ. – М.: Дело, 1999. – 136 с.
11. Современный словарь иностранных слов. – СПб.: Дуэт, 1994. – 752с.
12. Жданова И.Ф., Вартумян Э.Л. Англо-русский экономический словарь. – 3-е изд. – М.: Рус. яз., 2000. – 880 с.